19.55

1

JORDI SOLE TURA

PRESENTACIO DEL SEMINARI SOBRE EL LLIBRE "NACIONALITATS I NACIONALISMES"

CEPREC, Cotxeres de Sants
28 d'octubre de 1986.

I. EL SENTIT D'AQUEST ACTE.

1. Agraïment per la invitació.

2. Diàleg necessari.

II. PLANTEJAMENT GENERAL.

1. Tesi bàsica: pàgina 13-14.

2. Les arrels de la qüestió: la història política d'Espanya és la història d'una doble dissensió:

2.1. Sobre el model d'Estat.

2.2. Sobre el concepte de nació.

2.3. Superposició i contradiccions entre els dos conflictes.El franquisme els va unificar, però no a tot arreu ni de la mateixa manera.

2.4. La transició a la democràcia i les seves contradiccions.

2.5. Les dues tasques essencials del procés constituent: la consolidació de la democràcia i la superació dels contenciosos històrics sobre el model d'Estat i sobre el concepte de nació.

III. EL NOU MARC POLITIC.

1. L'article 2.

2. El Titol VIII.

3. Caràcter del model:

3.1. Possibilitats.

3.2. Contradiccions:

A. La subsistència del model centralista.(provincies?)

B. La distribució de competències.

C. La financiació.

D. El mapa autonòmic.

E. El neocentralisme tecnocràtic.

4. Però un model obert que pot funcionar. CAL CONSTRUIR-LO.

IV. ACCEPTACIO O REFUS DEL MODEL CONSTITUCIONAL ?

1. El nacionalisme: refús (independentisme) o ambigüitat. Continuïtat entre les dues actituds.

2. L'esquerra: acceptació ambigua (dret d'autodeterminació), acceptació neocentralista, o acceptació autonòmica i federalista.

3. El federalisme com l'horitzó més convenient. Però és un punt d'arribada, no de sortida.

4. Futur de l'Estat de les Autonomies problemàtic.

V. ELS NOUS PROBLEMES.

1. La nova societat.

2. Els canvis:

2.1. Canvis en l'estructura social. No hi ha aquella burgesia. Canvis profunds en l'estructura i la ideologia de la classe treballadora. Desenvolupament del sector serveis. Predomini de la Catalunya urbana.

2.2. Catalunya ja no és terra d'immigració.

2.3.. Canvis profunds en la societat espanyola . Catalunya ja no és una illa industrial, ni la societat més dinàmica.

3. Els nous reptes.

3.1. La modernització de l'aparell productiu.

3.2. Les noves tecnologies, un repte organitzatiu i educatiu. Quina acumulació ?

3.3. La integració europea. Quina iniciativa ? A través de qui ? Quin mercat? Quina Europa? L'Europa de les regions ?

3.4.. La cultura:

A. La llengua. La necessária normalització com a problema important no resolt. Resisténcies del vell aparell. Però, noves amenaces (vg. les llengües de la integració europea i dels nous mitjans de comunicació). Monolingüisme o bilingüisme ?

B. El contingut de la cultura davant el pes de les grans transnacionals.

IV. LA RESPOSTA.

1. Cap dels grans problemes que té avui Catalunya no es pot resoldre només des de Catalunya. Necessitat d'un marc més ampli. Per tant, necessitat de gran presència de Catalunya en el conjunt d'Espanya i, a partir d'això, en el conjunt d'Europa. No és qüestió de ministres catalans, només, o d'un partit d'àmbit català que es vol projectar cap enfora, com si volgués repetir l'experiència Prat-Cambó. Es una política general, una forma d'entendre i practicar les relacions amb el conjunt d'Espanya. Cal que Catalunya com a col.lectivitat sigui un dels motors essencials de la construcció i la projecció endavant de l'Espanya democràtica. I això vol dir acceptar i potenciar el nou marc polìtic, l'Espanya de les autonomies, i no mantenir cap ambiguïtat de fons.

2. Cal meditar sobre les raons de fons del fracàs de l'operació del Partit Reformista, liderat per M. Roca Junyent. Allò que ha fracassat és la proposta d'un model català basat en el nacionalisme. Catalunya s'ha tancat i ha perdut pes en el conjunt d'Espanya. El model que des d'aqui oferim no interessa perquè ja no és el millor ni el mès dinàmic, ni el mès creador. Ha baixat el nostre protagonisme.

3. La radicalització interna. L'independentisme és potser una resposta exasperada davant la lenta solució o la no solució de molts problemes . Però també és la conseqüència d'una

ambigüitat continua alimentada des de dalt. Si cada disputa política, si cada confrontació conjuntural provoca un qüestionament del marc constitucional de la democràcia, si des d'aquí es posa sistemàticament en qüestió el concepte mateix d'Espanya, com si res no hagués canviat, si des d'aquí es diu que l'enemic exterior és el mateix d'abans, que aquesta Constitució i aquest Estatut no són els que ens van dir -- o sigui,que varem ser enganyats --, en definitiva: si cada episodi de la nostra vida col.lectiva culmina posant en dubte els fonaments de l'actual sistema democràtic, no és estrany que una joventut exasperada per tantes coses de la vida quotidiana i insegura davant el futur es llanci per la via d'un independentisme que, al capdavall, no és més que la conseqüència última del que des de més amunt i amb més autoritat es predica.

Però aquesta és una via molt perillosa,perquè és una via morta.Ni és factible en l'Europa d'avui ni és convenient per al nostre poble. I en canvi ens aïlla, ens radicalitza, ens exaspera, ens allunya de la resta d'Espanya. I no ens porta res, excepte l'enfortiment de l'hegemonia dels qui ja manen a casa nostra.

4.Cal enfortir el nostre sentiment de col.lectivitat i de comunitat, certament. Cal buscar noves formes de participació col.lectiva. Però no ens hem de tancar en nosaltres mateixos ni complaure'ns en un victimisme que,encara que a vegades sigui

justificat no ens duu enlloc. La dialèctica de l'enemic exterior ens duu a un carrer sense sortida,institucionalitza el conflicte i impedeix la construcció i el desplegament de l'Estat de les Autonomies.

5. La problemàtica construcció d'un Estat de tipus federal.

6. Això condiciona el problema de les aliances polítiques. Es pot dur endavant aquest programa en aliança amb sectors que no accepten el model constitucional ?

7. L'esquerra s'ha d'unir en aquest combat. Però:

7.1. Les línies divisòries ja no són ni seran les del passat.

7.2. Es pot parlar de construir una alternativa d'esquerra des de la minoria estricta, prescindint del fet que l'eix principal d'aquesta alternativa és i serà el Partit Socialista ?